

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.795/2018/6. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

A felperesek képviselője:

Úcs Péter Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

Gáli Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Gáli Gergely ügyvéd)

Az alperes beavatkozója:

alperesi beavatkozó

Az alperes beavatkozójának képviselője:

. Bai Mónika ügyvéd

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

őri Ítéletábrla Pf.V.20.293/2017/8/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

őri Törvényszék P.20.933/2014/83.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 600.000,- (Hatszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 2.311.600,- (Kettőmillió-háromszáztizenegezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az Állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. és II. rendű felperesek házastársak, házasságukból született a III. rendű felperes, a IV. rendű felperes az I. rendű felperes korábbi házasságából származó gyermeke.
- [2] Az I. rendű felperes terhesgondozását 2012. július 8-tól, a terhesség 24. hetétől az alperes végezte. Annak során az I. rendű felperesnél több alkalommal vizenyősséget, kóros magzatvíz szaporulatot, magas vérnyomást és a fehérje jelenlétére utaló, opaleszkáló vizeletet dokumentáltak. A magzat a növekedésében elmaradott volt, nála rövidebb csöves csontokat észleltek. A magzati agyszerkezet vizsgálata során kóros eltérést nem találtak.
- [3] 2012. szeptember 14-én a magzaton észlelt retardáció, a polyhydramnion és a magzati tachycardia miatt császármetszést végeztek, amelynek során 14 órakor, 4/7 Apgar értékkel megszületett az I-II. rendű felperesek gyermeke, N.Zs. A magzat a szülés során enyhe-közepes asphyxiát szenvedett, hypotóniás, sápadt volt, orrából, szájából nagy mennyiségű váladék ürült, világrajöttétől kezdődően gépi lélegeztetésre szorult. A gyermeket a továbbiakban a győri Petz Aladár Megyei Oktatókórház Csecsemő- és Gyermekosztályán kezelték.
- [4] N.Zs. 2013. augusztus 23-án elhunyt, amelynek okaként encephalopathiából következő szívelégtelenséget, alapbetegségként intrauterin hypoxiát és izomdystrofiát állapítottak meg. A diagnosztizált genetikai rendellenesség, a CFTD betegség - az ebből fakadó izomgyengeség miatt - a lélegezhetőségét rontotta, azonban a szülést követő azonnali ellátására is tekintettel nem ez okozta a gyermek halálát.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését. Előadták, hogy az alperes nem tárta fel részletesen, nem követte nyomon megfelelő módon az I. rendű felperes és a magzat állapotát, nem a szakmai szabályok szerint és nem a tőle elvárható gondossággal járt el a terhesgondozás és a szülés vezetése során. Az I. rendű felperesnél a prae eclampsia fennállt, amelyet az alperes nem a szakma szabályai szerint kezelt. A felperesek álláspontja szerint a terhességi toxemia diagnosztizálását követően az I. rendű felperes állapotát szorosan nyomon kellett volna követni, és a megfelelő kezelést, a császármetszés korábbi elvégzését megtenni, ebben az esetben lett volna esély a gyermek egészségkárosodásának, illetve halálának elkerülésére.

- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozással vitatta a kártérítési felelősségének fennálltát, hogy mind az anya, mind a magzat vizsgálata során minden szakmailag szükséges és indokolt vizsgálatot elvégzett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű felperes javára 6.000.000 forint, a II. rendű felperes javára 5.000.000 forint, a III. rendű felperes javára 1.000.000 forint, a IV. rendű felperes javára 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összegek késedelmi kamatai, valamint az I-II. rendű felperesek mint egyetemleges jogosultak javára 4.115.823 forint vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [8] Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett szakvéleményeket összevetve megállapította, hogy az első szakvéleményt készítő igazságügyi orvosszakértő a szülészeti-nőgyógyászati szakkérdések megválaszolásához megfelelő szakképzettséggel nem rendelkezett, míg a második szakvéleményt jegyző, az említett szakterületen kompetens szakértő az általa felkért gyermekradiológus és neonatológus szakkonzulensek véleményének elkészültét megelőzően, a szakterületéhez nem tartozó szakkérdésekre is adott választ. Az utóbbiak ellenére, a gyermekpatológiai, gyermekradiológiai és neonatológus szakkonzulensi véleményekre is tekintettel az elsőfokú bíróság a második szakvéleményt az ítéltetése alapjául elfogadta. Álláspontja szerint az nem szenvedett olyan hiányosságban, amely annak további kiegészítését, valamint új szakértő kirendelését indokolta volna.
- [9] A második szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a praeclampsia három alapvető tünetét: a magas vérnyomást, a fehérjevizelést (opaleszkáló vizeletet) és az ödémát is dokumentálták, ezért nem a praeclampsia fennállta, hanem annak súlyossága megítélése kérdésében lett volna szükséges a hiányzó vizsgálatok elvégzése. Ennek eredményeként a kórkép megfelelő kezelésére, császármetszés korábbi elvégzésére nyílt volna lehetőség, amely nagyobb esélyt adott volna az újszülött egészségkárosodásának, majd halálának elkerülésére.
- [10] A két szakvélemény a CFTD betegség kóroki szerepének megítélésében eltérő megállapításra jutott. E kérdésben a második szakértő által felkért neonatológus és gyermekradiológus szakkonzulensek úgy foglaltak állást, hogy az említett betegség nem jár a konkrét esetben tapasztalt veleszületett agykárosodással, a görcsjelenség (tónusbelövellések) kialakulásával. A halottvizsgálati bizonyítvány és a gyermekgyógyászati vélemény szerint is túlnyomórészt hypoxiás károsodás miatt jött létre a keringési és légzési elégtelenség, amelynek következtében a gyermek elhalálozott. A CFTD betegség a lélegeztethetőséget rontotta ugyan, de a szülést követő ellátásra -

az azonnali mesterséges lélegeztetésre tekintettel - nem ez okozta a gyermek halálát.

- [11] Az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítás eredményeként megállapította, hogy az alperes kártérítési felelősséggel tartozik a felpereseket a gyermekük/testvérük halála következtében ért vagyoni és nem vagyoni károkért.
- [12] A szülőknek, az I-II. rendű felpereseknek járó nem vagyoni kártérítés összegét elsősorban a sérült gyermek gondozásával járó lelki megterhelést, a gyermekük elvesztésével járó fájdalmat és annak következményeit figyelembe véve határozta meg. Értékelte, hogy a pszichológus szakértői vélemény szerint az I. és II. rendű felperesek esetében a gyászreakció nem fejeződött be, és az részben az anyai kötődés, részben a gyermek halálát megelőző megterhelő időszak miatt az I. rendű felperesnél súlyosabb lelki következményeket váltott ki. Az elsőfokú bíróság III-IV. rendű felperesek tekintetében figyelemmel volt arra, hogy egyrészt testvérüket vesztették el, másrészt az ő gondozása miatt mindketten háttérbe szorultak, kevesebb gondoskodásban, figyelemben részesültek. Ez az elhanyagoltság a IV. rendű felperesnél súlyosabb pszichés jellegű károsodást, neurotikus torzulást is eredményezett.
- [13] Az I-II. és IV. rendű felperesek, valamint az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes esetében 9.000.000 forintra, a II. rendű felperes esetében 7.000.000 forintra felemelte, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [14] A kártérítési igény jogalapja tekintetében rögzítette, hogy a patológia és igazságügyi orvostan területén jártas, szülésznőgyógyász szakképzettségű szakértő által jegyzett második szakvélemény figyelembevételre volt indokolt. Az utóbbi szakvélemény alapján pedig az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy az alperes terhére róható olyan szakmai mulasztás (a prae eclampsiát, valamint az anyai és magzati státuszt feltáró vizsgálatok elmaradása), amellyel okozati összefüggésben áll a magzati veszélyállapot késedelmes felismerése, ennek következtében az újszülött magzati és születéskori egészségkárosodása, majd ebből eredő halála.
- [15] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy a nem vagyoni kártérítés összegszerűségével kapcsolatban az I-II. rendű felperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege csak a gyermek halála miatti trauma, valamint annak a személyiségükben és életvitelükben okozott következményei kompenzálására elegendő. Az elsőfokú bíróság részéről hivatkozott körülmények mérlegelésén túl a másodfokú bíróság a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján nyomatékosan vette figyelembe azt a 11 hónapos időtartamot, amely alatt az I. rendű felperes naponta látogatta súlyosan sérült és teljes emberi életre esélytelen gyermekét, viselve annak valamennyi fizikális és lelki

hátrányát. E körülmények a jogerős ítélet indokolása szerint mindkét szülő esetében a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését indokolták.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan az I. és II. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [17] Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 318. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését és 355. § (4) bekezdését, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. § (3) bekezdését jelölte meg.
- [18] Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem orvosolja azt, az elsőfokú bíróság által is helyesen felismert hibát, hogy egyik szakértői vélemény sem teljesíti maradéktalanul a szakértői bizonyításra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Az ennek ellenére az ítélezés alapjául elfogadott második szakértői vélemény megalapozatlan, aggályos és alkalmatlan a jogvita eldöntésére. Az alperes ennek alátámasztásaként részletesen ismertetette az általa aggályosnak tekintett szakértői megállapításokat, és utalt - egyebek mellett - arra, hogy a másodjára kirendelt szakértő kompetencia nélkül foglalt állást egyes, a szakkonzulensek szakterületébe tartozó kérdésekben.
- [19] Az alperes a harmadlagos felülvizsgálati kérelmének indokaként előadta, hogy az I. és II. rendű felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítési összegek meghaladják a személyiségi jogsérelem kompenzálására alkalmas és szükséges mértéket, azok nem állnak arányban a bekövetkezett hátrányokkal.
- [20] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. Emiatt annak felülvizsgálattal nem támadott, a IV. rendű felperes nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti keresetét részben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést helyben hagyó részét nem érintette.
- [22] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [23] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezése

az alperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

- [24] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bek.]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel [1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-4. pontjai].
- [25] Az adott esetben az alperes a felülvizsgálati kérelmének előterjesztésekor a fenti előírásoknak formálisan eleget tett: a felülvizsgálati kérelme tartalmazta a Kúria döntésére irányuló határozott kérelmet, a megsértett jogszabályhelyek konkrét megjelölését és a kérelem indokainak ismertetését. A felülvizsgálati támadását lényegében arra alapította, hogy a jogerős ítéletben foglalt ténymegállapítások iratellenesek és megalapozatlanok, az érdemi döntés alapjául szolgáló szakértői vélemény aggályos, továbbá az I-II. rendű felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítések összege nem áll arányban az általuk elszenvedett hátrányokkal.
- [26] Az e hivatkozásoknak megfeleltethető eljárásjogi jogszabályhelyeket azonban az alperes egyáltalán nem jelölt meg: sem a bizonyítási teher általános szabályát tartalmazó Pp. 164. § (1) bekezdésének, sem a bizonyítékok mérlegeléséről szóló Pp. 206. § (1) bekezdésének, sem a szakértő alkalmazásának feltételeit rögzítő Pp. 177. § (1) bekezdésének, sem pedig a szakértői vélemény aggályossága esetén követendő eljárásról rendelkező Pp. 182. § (3) bekezdésének megsértését nem állította. A felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként kizárólag anyagi jogi jogszabályhelyeket [Ptk. 318. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, 355. § (4) bekezdése, Eütv. 77. § (3) bekezdése] tüntetett fel, ami – azon túl, hogy az Eütv. 77. § (3) bekezdéséhez kapcsolódó indokait nem fejtette ki – inadekvát jogszabályi hivatkozásnak tekinthető.
- [27] Miután pedig a kártérítési felelősség megállapításának alapját képező, a sérelmezett szakértői megállapításokon nyugvó tényállást a felülvizsgálati eljárásban irányadónak kellett tekinteni (BH2006. 165.), a jogerős ítélet a Ptk. 318. § (1) bekezdését és 339. § (1) bekezdését, valamint az Eütv. 77. § (3) bekezdését sem sérti. Ehhez

képest a nem vagyoni kártérítés összegének mérséklésére irányuló harmadlagos felülvizsgálati kérelem esetében megjelölt Ptk. 355. § (4) bekezdésének megsértését azért nem lehetett megállapítani, mert az alperes nem az e törvényhely által is megfogalmazott teljes kártérítés elvének sérelmére, hanem a nem vagyoni hátrányok téves mérlegelésére, s ezáltal a nem vagyoni kártérítés eltúlzott, a személyiségi jogsérelem kompenzálásához szükséges mértéket meghaladó összegben való megállapítására hivatkozott, ami a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított felülvizsgálati támadást feltételezett volna.

- [28] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [29] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésére tekintettel az alperest kötelezte a felperesek részéről felmerült - az általános forgalmi adót is tartalmazó, a kifejtett jogi képviselési tevékenység arányában megállapított ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [30] Az alperes teljes személyes illetékmentessége [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja] miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően - az alperes kérelmére - tárgyaláson bírálta el.
- [32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. szeptember 18.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM